

בין שאול לדוד – תלקיט תשפ"ז

שמואל א' י"א ושמואל א' ט"ו – המלחמה בעמונים ובעמלק

ענו על **שתי** המשימות הבאות – 2 נקודות למשימה הראשונה ו-3 נקודות לשניה.

1. קראו שמואל א' פרק י"א.

בפרק זה מתגלה שאול כמנהיג של כל העם שהיה מפולג לשבטים ומונהג על ידי שופטים מקומיים. שאול מנהיג את העם למאבק מול נחש העמוני.

האיום החיצוני מול אויב אכזר והבנת החשיבות של ערבות הדדית גיבש את העם.

מה מסוכן יותר לדעתכם – אויב חיצוני או פילוג פנימי? נמקו.

מודעות חברתית.

2. קראו שמואל א' פרק ט"ו.

בפרק זה מפר שאול את הצו של שמואל.

א. לפניכם שני פסוקים משמואל א' פרק ט"ו. קראו אותם והשיבו
על השאלה:

כז וַיִּסֹּב שְׁמוּאֵל, לָלֶכֶת; וַיַּחֲזֹק בְּכַנֹּף-מְעִילוֹ, וַיִּקְרַע.
כח וַיֹּאמֶר אֵלָיו, שְׁמוּאֵל, קִרְע יְהוָה אֶת-מַמְלָכוֹת יִשְׂרָאֵל מֵעַלְיָךְ,
הַיּוֹם; וַיִּתְּנָהּ, לְרֹעֶף הַטּוֹב מִמֶּךָּ.

בפסוקים אלה עושה שמואל מעשה סמלי ומוסיף הסבר למשמעות של המעשה
שעשה.

מהו המעשה הסמלי, והאם, לדעתכם, ישנה חשיבות לעשיית מעשים סמליים. נמקו
דבריכם.

ב. בפרק זה מדיח שמואל את שאול מתפקידו כמלך. אין בחירות, יש
נביא הפועל בשם האל ובוחר את המנהיגות.

בימינו ישנן צורות שלטון מגוונות: שלטון של מלכים, שלטון
דמוקרטי, שלטון דיקטטורי וכדומה.

האם יש יתרונות וחסרונות לכל צורת שלטון? אם כן, מהם? איזו צורת שלטון אתם
מעדיפים. נמקו את בחירתכם.

מעורבות חברתית וגיבוש עמדה.

ג. בפרק זה שאול מרחם על אגג העמלקי. לפי המסורת המן הרשע, המופיע במגילת אסתר אותה נוהגים לקרוא בפורים, הוא מצאצאי אגג, ואסתר היא מצאצאי שאול. כך נוצר מפגש מחודש בין מלכות בית שאול והעמלקים. לפניכם הפסוקים הראשונים של פרק ח' במגילת אסתר. קראו אותם והשיבו על השאלה:

א ביום ההוא, נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה, את-בית המן, צר היהודיים (היהודים); ומרדכי, בא לפני המלך-כי-הגידה אסתר, מה הוא-לה. ב ויסר המלך את-טבעתו, אשר העביר מהמן, ויתנה, למרדכי; ותשם אסתר את-מרדכי, על-בית המן. האם לדעתכם ניצחונה של אסתר את המן הוא תיקון למעשה של שאול או שאין קשר בין מה שאירע בין שאול ואגג למה שאירע בין אסתר להמן? נמקו דבריכם.

השוואה בין מקורות

שמואל א' ט"ז וי"ח - הבחירה בדוד

הבחירה בדוד, המאבק בגלית והמתח בין שאול לדוד:

ענו על **שתיים** מבין המשימות הבאות – 5 נקודות לכל משימה:

1. לפניכם סרטון על יחסי שאול ודוד. צפו בו השיבו על השאלה ובצעו את המשימה הנלווית.

<https://www.youtube.com/watch?v=NdVUxp-3mDA>

א. האם סרטון הוא דרך טובה ללמידת סיפורי התנ"ך? האם המחשת מראה דמויות התנ"ך מוסיפה ללמידה או גורעת ממנה? נמקו.

ב. בחרו סרטון, תמונה או שיר על **אחת** מבין הדמויות (שאול או דוד) וכתבו כיצד מצאתם את היצירה שבחרתם? מה היו השיקולים שלכם לבחור דווקא בה?

חיפוש חומרים ומידע.

2. לפניכם מקור המבאר את יחסי שאול ודוד. קראו אותו וכתבו מה שכנע אותכם בדברי הכותב, ועם מה פחות הסכמתם.
<https://www.daat.ac.il/daat/tanach/rishonim/davidveshaul-2.htm>

הבנת הנקרא. אוריינות שפתית והרחבת היריעה והסיפור.

3. קראו שמואל א, פרק י"ז.

סיפור דוד וגלית מסמל את גבורתו של הקטן והחלש בעימות ובמאבק שלו עם החזק והמאיים, ואפשר ללמוד ממנו על דרכים להתמודד עם החזק המתנהג באלימות ואיומים.

צפו בסרטון הבא והשיבו :

מלחמת דוד וגוליית

א. כיצד התמודד דוד עם האיום של גוליית?

ב. הסרטון כולל תמונות של עמק האלה בו התרחש על פי המסופר העימות בין דוד וגוליית. מהי החשיבות, לדעתכם, של הכרות עם המקומות בהם התרחשו סיפורי התנ"ך? האם הכרות איתם מוסיפה תובנות חדשות ועומק למידה? נמקו.

חשיבה ביקורתית.

**שמואל א' – כ"ד - שאול רודף אחרי דוד,
וגם ל"א – הקרב בגלבוע ונפילת שאול.**

ענו על שתי המשימות הבאות – 3 + 2 נקודות:

1. קראו שמואל א, פרק כ"ד.

קראו פסוקים א'–ט"ו.

יש הטוענים כי המניע של דוד בסיפור זה היה השגת תועלת אישית, ויש הטוענים כי המניע של דוד היה מוסרי.

א. הביאו מן הקטע דוגמה המחזקת את הטענה שהמניע של דוד היה השגת תועלת אישית.

הסבירו את הדוגמה, ובססו אותה על הכתוב.

הבעת עמדה

ב. הביאו מן הקטע דוגמה המחזקת את הטענה שהמניע של דוד היה מוסרי.

הסבירו את הדוגמה, ובססו אותה על הכתוב.

הבעת עמדה

2. קראו שמואל א' פרק ל"א פסוקים ו'–י"ג.

א. בפסוקים אלה מתוארים מעשים של השפלה ומעשים של חסד כלפי המתים.
(1) ציינו והסבירו שני מעשים של השפלה. ציינו והסבירו שני מעשים של חסד.

(2) הפלישתים מתנהגים באכזריות כלפי האוייב שלהם שאול, ומתעללים בגוויתו. לעומתם אנשי יבש גלעד מכבדים את המת.
מדינת ישראל התעקשה לאתר את גוויתו של רן גואילי ולהשיבו לקבורה בישראל.
א. כתבו מי היה רן? כיצד הושב ארצה?

ב. באיזה מקור נעזרתם כדי למצוא מידע עליו?
השוו בין המידע שמוסרת ויקיפדיה למידע שמוסרת הבינה המלאכותית (ציט ג'י פי טי).
איזה מידע טוב יותר לדעתכם. נמקו.

ג. האם לדעתכם חובה לדאוג גם לקבורת נופלים או שלקיחת סיכונים להשבת גופות נופלים הם דבר מיותר? נמקו דבריכם.

חיפוש מידע והשוואתו, חשיבה ביקורתית, הבעת עמדה.

סה"כ לחלק זה – 20 נקודות.